

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Խմբագրական

Հայագիտությունը Եւ Ճշմարտությունը

ՅՕԴՈՒԱԾ-ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ռուբէն Սահակեան	7
Բաթումի Նահանգի Հայութեան Կողոպուտն Ու Սպանությունները Ա. Համաշխարհայինի Սկզբում՝ 1914ի Աշնան (Փաստաթղթեր)	
Եղիա Ներսէսեան	47
Ծովքի Հայ Թագաւորութեան Դրամները (Շուրջ 260-70 Բ. ա.)	
Արման Եղիազարեան	67
Բագրատունիները Եւ Վրացական Թագաւորութեան Պետական Գաղափարաբանութեան Ձեւաւորումը	
Կարինէ Ալեքսանեան	83
Արեւմտահայ Գաղթականութեան Դրութիւնը Ալեքսանդրապոլի Գաւառում, 1918-1921ին	
Արարատ Յակոբեան	101
«Ռազմական Կոմունիզմ»ից ՆԷՊին Անցման Հարցերի Լուսաբանումը Հայ Պատմագրութեան Մէջ	
Արծուի Բախչինեան	117
Հայերը Չեխոսլովակիայում 1900-1940ականներին	
Ժաննա Զուրաբեան	135
Մոնոդիայի Գեղարուեստական Վերադարձւորումների Ընթացքը Սովետահայ Կոմպոզիտորների Գործիքային Ստեղծագործություններում (1960-70ականներ)	

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Վարդան Պետրոսեան	153
Ստուգաբանական Դիտարկումներ (Առաւաւտ, Ընթրիք, Կոռ)	
Արսէն Շահինեան	165
Է. Դարի Հայոց Իշխանութեան Ինքնիշխանացումը	

Ճենիֆըր Մանուկեան	181
Բոնադատուած Հայկականութիւն. Զապէլ Եսայեանի Առաջին Ստեղծագործութիւնները (1895-1900)	
Վաչէ Եփրեմեան	217
«Երկրի Երկինքը» Մշակութաբանական Նշանակարգեր, Դանիէլ Վարուժան Եւ Եղիշէ Զարենց	
Տիգրան Սիմեան	225
Վահան Տերեանը՝ Հայ Մշակոյթի «Ճարտարագէտ»	
Վալերի Փիլոյեան	241
Կերպարի Մաթեոսեանական Ընտրութիւնը	
Վաչագան Գրիգորեան	249
Հրազդանի Դրամատիկական Թատրոնը	
Արթուր Վարդիկեան	265
Ազգային Ինքնութեան Խնդիրն Ատոմ Էգոյեանի Ֆիլմերում	

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

Քրիստինէ Կոստիկեան	291
Խաչատուր Աբովեանի Կենսագրութեան Մի Մասնիկ	
Եղիկ Ճերէճեան	297
Երեք Անտիպ Նամակներ Մեծն Մուրատի Արսուրէն Փախուստին Կապակցութեամբ	
Վարդան Մատթեոսեան	309
Կոստան Զարեանի Եւ Հրանդ Բալուեանի Նամականին	
Զաւէն Սարրլեան	351
Հայկական Պահանջներուն Մասին Նիւզուիքին 1967ի Նամակս Եւ Հետեւանքները	

ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

Սլաւա Սարգսեան	373
Կաչաղակաբերդ Ամրոցը	
Խորէն Գրիգորեան	385
Ազգագրական Ակնարկ Նոր Շաղատից	
Արպատ Աւաննէսեան	395
Ազգային-Ազատագրական Պայքարը Եւ Համալսարանական Կրթութիւնն Արցախում	

ՅՈՒՇԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հրանուշ Խառատեան

Ի. Դարի Միջնադար	403
Ռէյս Տանոյի Թոռ Գեորգը. Արխունդցիները	408
Հայլար (Հայերը Սասունում)	427
Մայրիկս Փորձել է Իսկական Հաւատացեալ	440
Մահմեդական Լինել, Բայց Միաժամանակ	
Իրեն Միշտ Քրիստոնեայ է Զգացել	
Սասունցիները (Դուն Արիւն Տեսնող	464
Քրիստոնեայի Պէս Ես) Վերջին Հայերը	

ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆՆԵՐ

Արփի Վարդումեան	497
Հենրիկ Բախչինեան, Շարականի Գրապատմական Ուղին (5-14-րդ Դարեր)	
Վարդան Մատթէոսեան	502
Յովսէփ Նալպանտեան, Ամերիկահայ Գիրքի Պատմութիւն. Մատենագիտութիւն 1858-2011. Հայկական Բառարաններու Համառոտ Պատմութիւն	

ՄԱՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

531

Ժան-Միշել Թիէրի Դը Կրուսոլ (1916-2011), Գուրգէն Գեղամեան (1930-2011), Միրոսլաւա Զակշենսկա-Դուբասովա (1913-2011), Մանուէլ Զուլպեան (1929-2011), Էմմա Բարայեան (1935-2011), Եոզէֆ Վայտենբերգ (1943-2012), Անահիտ Փերիխանեան (1928-2012), Յովհաննէս Տէր-Պետրոսեան (1931-2012), Թորգոմ Արքեպիսկոպոս Մանուկեան (1919-2012), Միքայէլ Մուրադեան (1941-2012), Լեւոն Մինասեան (1920-2012), Վարազ Ներսիսեան (1937-2012)

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի Լ.Բ. Հատորի	551
Շնորհանդէսը Պէյրութի Եւ Երեւանի Մէջ	
Աշխատակիցներու Ուշադրութեան	556
Բովանդակութիւն	560

TABLE OF CONTENTS

Editorial

Armenian Studies and Truth

ARTICLES AND STUDIES

Ruben Sahakyan	7
The Killings and Lootings that the Armenian Population in the Batum Region Faced During the First Months of WWI, Autumn 1914 (Documents)	
Y. T. Nercessian	47
Coinage of the Armenian Kingdom of Sophene (ca. 260-70 B.C.)	
Arman S. Yeghiazaryan	67
The Bagratids and the Conceptualisation of the Georgian Kingdom in the 9 th Century	
Karine Alexanian	83
The Condition of the Western Armenian Refugees in the District of Alexandrapole Between 1918 and 1921	
Ararat Hakobyan	101
The Assessment of Armenian Historiographers of the Transition of State Policy from Military Communism to the New Economic Policy after the Bolshevik Revolution	
Artsvi Bakhchinyan	117
Armenians in Czechoslovakia from 1900 to the 1940s	
Janna Zurabyan	135
Reintroducing Monody to the Compositions of Soviet Armenian Composers in the 1960s and 1970s	

SCRUTINY

Vartan Bedrosian	153
Etymological Observations on Three Roots: <i>Aravod</i> , <i>Entrik</i> and <i>Gor</i>	
Arsen Shahinian	165
The Self-Rule Proclamation of the Armenians in the 7 th Century	
Jennifer Manoukian	181
Arménité Refoulée: Les Premiers Ecrits de Zabel Yessayan (1895-1900)	

Vache Yepremian	217
"The Heaven of the Earth" Cultural Symbols of Taniel Varoujan and Yeghishe Charents	
Tigran Simyan	225
Vahan Teryan as an "Architect" of Armenian Culture	
Valery Piloyan	241
The Character Selection of Hrand Matevosyan	
Vachagan Grigorian	249
The Hraztan City Dramatic Theater	
Arthur Vardikyan	265
Identity issues in Atom Egoyan's Movies	

UNPUBLISHED DOCUMENTS

Kristine Kostikyan	291
A Detail of Khachatur Abovian's Biography	
Yeghig Djeredjian	297
Three Unpublished Letters Pertaining to the Escape of Murad from Exile	
Vartan Matiossian	309
Correspondence of Kostan Zarian and Hrant Palouyan	
Zaven Messerlian	351
My Letter of 1967 Concerning Armernian Demands to the <i>Newsweek</i> and the Consequences	

BRIEFINGS

Slava Sarksyian	373
The Gatchaghagapert Fortress	
Khoren Grigoryan	385
Ethnographic Notes from Shaghat	
Arbat S. Avanesyan	395
Higher Education in the Republic of Artsakh, the Result of the National Liberation Struggle	

MEMOIRES

Hranush Kharatian

The In-Between of the 20 th Century	403
The Grandson of Ressa Dano: The Arkhunts Armenians	408
Haylar (The Armenians in Sassoun)	427
My Mother tried to be a Devout Muslim but	440
Always Felt Herself Christian	
The Sassoun Armenians (You Are Like the	464
Christians Who Saw Blood) the Last Armenians	

BOOK REVIEWS

Arpy Vartumian	497
Henrik Bakhchinian, <i>The Literary-Historic Track of the Sharakans (5-14th Centuries)</i>	
Vartan Matiossian	502
Hovsep Nalbandian, <i>History of the Armenian Book in America: A Bibliography, 1858-2011. A Brief History of Armenian Dictionaries</i>	

NECROLOGY

	531
Jean-Michel Thierry de Crousol (1916-2011), Kourken Keghamian (1930-2011), Miroslava Zagshevska-Dubasova (1913-2011), Manuel Zoulalian (1929-2011), Emma Babayan (1935-2011), Josef Weitenberg (1943-2012), Anahit Perikhanyan (1928-2012), Hovhannes Der-Bedrossian (1931-2012), Archb. Torkom Manougian (1919-2012), Mikayel Mouradyan (1941-2012), Levon Minassian (1920-2012), Varag Nersisian (1937-2012)	

HAIGAZIAN UNIVERSITY

The Launching of the 32 nd Volume of the	551
<i>Haigazian Armenological Review</i> in Beirut and Yerevan	
Note to Contributors	556
Table of Contents	560